מי שאמר פרק רביעי נזיר

תנא נמי רישא סופגת. לת המרבעים דלינה לריכה: [ה]**האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף.** דאפילו אמרינן דתיכוי כחטאת שמתו בעליה כיון דבעל מיעקר עקר לה לא אשכחן בה דתיזיל למיתה: [ו] **ניפי נמי עולת העוף.** ומאשה לא פריך דתייתי נמי אשה דאין אשה בא אלא במקום שצריך ליכנס [ז]בנזירות אחרת כי היכי דתיתול עליו נזירות בטהרה: [ח] **הא מני.** דתני אע"ג דמיעקר ליה נזירות מייתי ליה חטאת העוף: **רבי אליעזר הקפר היא.** דאמר לריך כפרה על שציער עלמו מן היין: **היא מוסרת וחבירתה אסורה.** דבעל מיגז גייז. ומתיים הבריתא ר' שמעון אומר אם אמרה הריני כמותך דמשמע אם [ט]נתקיים נזירותיך עלי לקיים ואם לאו לא וכיון שהפר לה בעלה לראשונה שתיהן מותרות:

תנא נמי רישא סופגת ת"ש [ה]האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף ואי ס"ד בעל מיגז גייז תייתי נמי עולת העוף ואלא מאי מיעקר עקר חטאת העוף נמי לא תייתי הכי נמי והא מני ר' אלעזר הקפר היא [ו]דתניא ר"א הקפר [ז](בר רבי) אומר מה ת"ל [ח]מאשר חטא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא מפני שציער עצמו מן היין נקרא חוטא והלא דברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה ת"ש דתניא בהדיא [ט]**האשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני ובא בעלה של ראשונה והפר לה היא מותרת וחבירתה אסורה** [י] **שמע מינה בעל מיגז גייז** [כ]**רבי שמעון אומר אם אמרה לה הריני כמותך שתיהן מותרות**

מר

הכי גרס' ואי ס"ד מיגז גייז תייתי עולת העוף. וה"ה לאשה נמי מיבעי לה לאתויי אלא נקט עולת העוף משום דחטאת העוף ועולת העוף בחד קרא כתיבי: **הא** מני ר"א הקפר בר רבי היא. פירוש לעולם מיעקר עקר ולכך אינה מביאה עולת העוף וחטאת העוף מייתא משום דאתיא על הספק והכי איתא [א] בפ"ק דנדרים (דף י.) והשתא מסקינן דבעל מיעקר עקר ונקטה מאי שנא הכא מייתי כולה מילתא דר' אלעזר הקפר ולעיל לא מייתי לה דקאמר לעולם מיעקר עקר וכיון דלריכה כפרה הוה [וכו' ע"כ נראה דגרס'] הכי וכיון דלא לריכה כפרה הוה ליה כחטאת שמתו בעליה והכי פירושו לעולם [מיעקר] עקר ומ"מ כיון שהקדישתה לא נפקא לחולין וכי היפר לה הוה לה כחטאת שמתו בעליה אי נמי לגירסת הספרים נמי איתא דלעיל לא עבדינן מכל וכל כר' אלעזר דאין קרב אכל הכא דקרב מייתי שפיר מילתא דרבי אלעזר דהוי כוותיה מכל וכל: **תא שמע דתניא בהדיא היא מותרת וחבירתה אסורה אלמא דבעל מיגז גייז.** וקשה דאיכא פשיט מדמביאה חטאת ולא עולה דמיעקר קעקר ועתה מהדר למיפשט דבעל מיגז גייז אין זה שיטת הש"ס וי"ל דהכיא דוקימנא ליה כר' אלעזר הקפר והן רבנן ומייתי לזה דפלוגתא דתנאי היא[2] דר"ש אמר אם אמרה הריני כמותיך דמשמע הריני כמותיך לכל דרכיך ולכשתותר אהיה גם אני מותרת ותימה כיון שקיבלה נזירות וחל עליה אין תהיה מותרת בהתרת חבירתה כיון דמיגז גייז הא אין נזירות לחלאין ואילו אמר הריני נזיר היום ולמחר איני נזיר הוי נזיר שלשים יום דאין נזירות פחות מל' יום כדתנן בפרק קמא (נעיל ה.) ואומר ר"י דהכי איתא בתוספתא (פ"ג) ולא[3] נתכוונתי להיות אלא כמותך שתיהן מותרות אם אמרה הכי משום דמשמע ליה ת"ק דאם אינה מותרת לא יחול עלי נזירות כל עיקר ור"ש לא בא לפליגי על מלתא דת"ק אלא להוסיף עליה וגם ס"ק מודה ליה ואומר מהר"ף נ"ע דלר"ש אפי' ואני[4] לבד מפרשין למילתא הכי כאילו אמרה בפי' לא [נתכוונתי] אלא להיות [כמותיך] ובהא פליגי רבנן ור"ש: [כ]**אמר** זוטרא בריה דרב מרי אמר היינו דרבי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי בבשר זבחי שלמים מהו כי מתפים אינש במעיקרא מתפים או לא. נגדרים (דף יח.): משמע ליה[5] דמיבעיא ליה לרמי בר חמא אחר שנזרקו[6] הדמים ואמר בכר זה עלי בבשר זבחי שלמים ובשר שלמים קודש זריקה אסור באכילה ואחר זריקה מותר באכילה ומיבעיא ליה כי אמר בכר זה עלי בבשר זבחי שלמים אם דעת הנודר לומר כמו שהיה בשר זבח שלמים מעיקרא קודש זריקה והבכר אסור או שמא דעתו בבשר שלמים השתא אחר זריקה דשרי וגם הבכר יהיה מותר ובשמעתין יש מפרשים דמר זוטרא בריה דרב מרי בעי למידתי הפשיטותא שפשט הש"ס מברייתא דתניא להדיא היא מותרת וחבירתה אסורה ופשיט [ב] [כ]דתימא מיגז גייז והשתא מר זוטרא דמי לעולם מיעקר עקר כדאסיקנא מההיא דמביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף וחבירתה דאסורה היינו משום דבמעיקרא מיתפסה מיתפסה כלומר מיתפסה נפשה להיות כמותה עד שלא יפר לה בעלה שהיא אסורה ואותו איסור דעתה לנדור ולעמוד אפי' יפר לה בעלה ויעקור נדרה למפרע כדאשכחן דרמי בר חמא מבעיא ליה הכי אי אמרינן כבמעיקרא מתפים [ג] וקשה טובא להאי פירושא מדא דרמי בר חמא לא פשיט לי' דבמעיקרא קמתפים ועוד דהתם בבעי' דרמי בר חמא הזריקה אינה מתרת הבשר אלא מזריקה ואילך ולא למפרע והתם ודאי אי אמר כמעיקרא מתפים אסור אכל גבי הפרה דבעל אי מיעקר קעקר אפי' אם אמרת כמעיקרא מתפים חבירתה היה לה להיות מותרת שהרי הנדר כאילו לא חל מעולם ועוד דמאי שנא ממתני' דקתני כי הותר הראשון הותרו נמי כולם משום דהכם עוקר הנדר מעיקרו [והכא] בעינן למימר אפי' אם הבעל עקר הנדר מעיקרו חבירתה אסורה [וה"ה] מצינן לישב בדוחק ולומר כי ההכם אינו מתיר אלא בפתח ותרטה [ומשום] ליה לנדר טעות מעיקרא והלכך כשהתיר הראשון הוי כאילו לא היה הנדר הזה מעולם כלל הלכך הותרו כולם אבל הבעל מיפר לאשתו אלא תרטה ופתח מצדדת הכתוב הלכך אפי' אי מיעקר קעקר לענין זה תשיב כאילו נשאר עליה נדר קלת וחבירתה אסורה ודוחק וע"ק דהשתא מר זוטרא בעי למימר אפי' אי בעל מיעקר קעקר תיתסר חבירתה ולעיל קאמר הש"ס בפשיטותא למאי נפקא מינה לאשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני אי אמרת מיעקר קא עקר [ד](איכי) נמי איתתראי נמצא מר זוטרא סותר הכא דבמה כמי כי דמי מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי בבשר זבחי שלמים ומשונה הוא כלומר אע"ג [דהכא] [דהתם] הבעיא דהכא פשוט הכא ודאי יש לנו לומר בפשיטות דבמעיקרא קמתפים (דמי) ודוחק ועוד מה לנו להביא הבעיא דרמי בר חמא [דלן] מהכא הבעיא יש לנו לומר דבמעיקרא קמתפים וחזיל ויש לישב בדוחק דמשום הכי הבעיא להודיענו הסברא דבמעיקרא קמתפים דאי [לאו שמעינן] בעלמא הא סברא לא נאמר לה הכא דבמעיקרא קמתפים ועי"ק דלישנא דתניא בהדיא [משמע] הפשיטות קיימא דתניא לעיל (דף כח.) נמי תניא בהדיא וקאי ולכן נראה להר"ם לפרש דמר זוטרא לא דמי הפשיטות אלא קיימא דבעל מיגז גייז וקאמר הייגו דרמי בר חמא כלומר תפשוט מהך ברייתא בעי' דרמי בר חמא דכי היכי דאמרי' דחבירתה אסורה כי אמרה ואני אלמא במעיקרא מתפים אע"ג דחבירתה יודעת שזאת האשה יכולה לבא לידי היתר ע"י שיפר בעלה אלא אמרי' ואני כמעיקרא כמו [ה] שאמרה אסורה עכשיו אהיה גם אני ה"נ נימא כשאמר בכר זה כבשר זבח שלמים דבעי למימר כקודש זריקה אך קשה דמי דמי דודאי גבי אשה אמרי' דדעתה אמעיקרא משום דבשעת איסור חבירתה נדרה ואמרה ואני אבל דרמי בר חמא הנודר נודר בשעת היתר אחר זריקת דמים ואמאי נימא דדעתיה אמעיקרא ול"ל דקוגיא [דהכא] ס"ל דבעיא דרמי בר חמא נמי איירי בכה"ג דקאמר הרי ככר זה כבשר זבח שלמים קודש זריקה והכי פליגי קוגיא דידן אקוגיא דנדרים הכסף[7] דקאמר הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים. (הגה"ה) דאיכא למימר דלאחר זריקת דמים דהתם בגמרא איכא מלישנא דרמי בר חמא לא אמר יותר אלא הרי עלי בבשר זבחי שלמים מהו [ו] וע"כ מפרש הש"ס לאחר זריקה שמתפים אחר זריקה ויכול להיות דלפני זריקה שאלה וכן סובר קוגיא דהכא וכן מפרש בבעיא דאומן קונה בשבח כלי דמפרש לה הש"ס בפ' המקבל (ב"מ קיב.) לענין עובר בל תלין ובפרק הגוזל קמא (ב"ק נט.) בע"א וכן בפ"ג דב"ק (דף יט.) דיש שינוי לגרוזות הש"ס מפרש בכמה פנים הבעיא אין נשאלה [ז] למלתא בבית המדרש בעת קדמונים (הגה"ה) ודאי הש"ס לא מתפשט הא מהך ברייתא אלא דמי דהתם כיון דאמר הרי עלי בבשר זבחי שלמים אע"ג דלאחר שנזרקו הדמים מצי אכיל ליה בתוך מיקדש קדיש כלומר אכתי יש קדושה בבשר לענין דאסור לאכול חוץ לירושלים וה"ה דמצי למימר דאית בה קדושה לענין טומאת הגוף דאסור לאכול בשר שלמים בטומאת הגוף וכן חוץ לזמנן וחדא מנייהו נקט כלומר התם איכא למימר אם במעיקרא מתפים בקודש זריקה או לאחר זריקה לפי שהאדם טועה [ח] לימא אחרי שם בבשר קדושה גם אחר זריקה לענין חוץ שייך לאתפוסי ביה ולכך איכא לספוקי אם דעתו אמעיקרא או אחר[7] אבל הכא זאת האשה שאמרה ואני יש לנו לומר דודאי ר"ל דדעתה אמעיקרא ליתפס וליאסר בקודש שיפר לה בעלה דאי ס"ד בלענגא מתפים הא הפר לה בעלה פי' לענגא אחר ההפרה אחר שנעקר והלך לו האיסור ע"כ י"ל דבמעיקרא קמתפים בקודש שהיפר לה בעלה [ט] ואי [בלענגא] לאתפוסי[8] א"כ אין כאן איסור כלל ובמה מיטעי להתפים אחר ההפרה אבל בשלמים טועה להתפים גם אחר זריקה לפי שיש קדושה גם בבשר אחר זריקה לענין חוץ וכמה מילי דפרישים:

איכא

מסורת הש"ס

ה) נדרים פג. לעיל יט., כ) סוטות ח. לעיל יט. כ"ק לח: נדרים י. תענית יא. [כריתות כו.], ג) [כ"ל בריבי פירוש גדול הדור], ד) [תוספתא פ"ג], ה) [שם ע"ש], ו) שיך לע"ב, ז) כ"מ דכפל, ח) כ"ל הכיא, ט) [כ"ל דקאמר הכם רים מדמוי],

נוסחת הריב"ן

ה) היכא דנדרה בנזיר כו': ב) לנזירות: ג) מתקיים:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ומביתה אסורה ר' שמעון אומר אם וכו' שתיהן מותרות שמע מינה בעל מיגז גייז מר זוטרא: (ב) רש"י ד"ה תייתי נמי שלת: (ג) ר"ה והא מני דתני אע"ג דמיעקר עקר ליה לנזירות מייתי:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוס' ד"ה הא מני וכו' והכי איתא בפ"ק דנדרים דף י מן בפ"ק עד י מתחק. וב"ב בפרק בתרא דנדרים דף פב כ"ל ועי"ש דמצאי הש"ם שם בכה"ג על קושית אחרת לעולם אין קרבן לחלי נזירות ואמאת עוף דמייתי משום דאמאת עוף לא על הספק ופי' המפרשים שם כיון דקיל מלי הא דעל הספק נמי בלה אמיא נמי לחלי נזירות חיבו ג"כ מיתת הגוף, כתן אמאי לא מייתי נמי עולת העוף אם לריכה כפרה ומילתא משום דאמאת עוף מלינו דבאה על הספק ופי' לעיל ל' יט ע"א בתוס' ד"ה אמר רב אסנת פירשו ג"כ להדיא הכי ע"כ לשון הפוסקים מיבוה: ב] ד"ה מר זוטרא וכו' דאמיא להדיא היא מותרת וחבירתה אסורה ופשיטא לי"ל: ג] באא"ד וקשה טובא לאאי פירוש מדא דרמי בר חמא לא פשיט ליה. ב"ב עי' מ"מ: ד] באא"ד לא אחא דדמייה אפיר לאאי פירוש דאסבנה הפוכה. ב"ב ר"ל לאאי פירוש מר זוטרא דמי דבמעיקרא מתפים ועי"ז ל"ל מי דמי וכו' לנחות דא"ל לומר במעיקרא אלא כלענגא והיא דאה איפכא עכ"ל מ"מ: ה] באא"ד אלא אמרינן ואני כמעיקרא כמו שאמרה. מלת שאמרה נמחק. וב"ב שאכרתה: ו] באא"ד אלא הרי עלי בבשר זבחי שלמים מהו וע"כ. מלת וע"כ נמחק. וב"ב וע"ז: ז] באא"ד הש"ם מפרש בכמה פנים הבעיא אין נשאלה למלתא. מלת למלתא נמחק. וב"ב לתלמידים: ח] באא"ד לפי שהאדם טועה לימא. מלת לימא נמחק. וב"ב לומר אחרי שיש בבשר קדושה כל"ל: ט] באא"ד בקודש שהפר לה בעלה ואי בלענגא לאיתפוסי א"כ. מן מיבה ואי עד א"כ נמחק וב"ב דאי בענגא לאתפוסי אח"כ כל"ל. מ"מ.

עין משפט
נר מצוה

יד א מיי' פי"ג מהל' נדרים הלכ' טו סמג לאוין רמב עור ס"ע ר"ל פי' כלל פעיף נח:

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
במדבר ו יא

הגהות התוספות

1. ל"ל דגרסינן לעיל. 2. כאן הוא סה"ד ומה"ד ר"ש אומר אם אמרה כו' כל"ל. 3. ל"ל אם אמרה לא נתכוונתי כו'. 4. ל"ל אפילו כי אמרה ואני כו'. 5. תיבת ליה נמחק. 6. ל"ל דיבת דמחית בשר זבחי שלמים אחר שנזרקו כו'. 7. ל"ל אחר זריקה. 8. ל"ל דאי בלענגא לאתפוסי.

מוסף רש"י

וכפר עליו. נמוי כתיב, מאשר חטא על הנפש. משמע שחטא בנפש אדם (ב"ק נא:). וכי באיזו נפש חטא זה. מי הרג שנקרא חוטא (תענית יא.). אלא מפני שציער עצמו מן היין. שאין מנוה לצער עצמו, כדאמרינן (הוריות י.) לריקו לי אלכלי הלי עלמא מי סני לה (תענית יא.).

פי' הרא"ש

דחטאת העוף באה על הספק ת"ש דתניא בהדיא האשה שנדרה בנזיר וכו' היא מותרת וחבירתה אסורה אלמא בעל מיגז גייז. ועמ"י שהוכחנו מהך ברייתא דלעיל דכיון שאינה מביאה עולת העוף דמיעקר עקר הך ברייתא פליג עליה. וגי"ל דאפשר ליישב דלא פליגי דאע"ג דמיגז גייז אינה מביאה עולת העוף דכתיב והזיר והביא אימתי והביא כשצריך להזיר. אבל זו שהופר נזרה אעפ"י שנטמאת תחילה אינה צריכה להביא. ר"ש אומר אם אמרה הריני כמוהך שתיהן מותרות. דכיון שאמרה זה הלשון רצתה אם יתבטל נזרה שגם שלה יהא בטל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

כב: מי שאמר פרק רביעי נזיר

מר זוטרא בריה דרב מרי אמר. הא דמיבעיא לן הכא אשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני ושמע בעלה של ראשונה והפר לה אפילו למ"ד בעל מיגו גייס היינו דבעי למי כר חמא בפ"ק דמסכת נדרים(ב): **הרי עלי ככסר וכחי שלמים.** כגון שמונה לפניו כסר זכח שלמים וממית נמי דהיתרא קמיה ואמר זה כזה מהו: **כי מפקים ליכיס בעיקרא מפקים.** כההיין הני זכחי שלמים קודם זריקה ואמירה: **או דילמא** ג) **כלגנא מפקים.** בהתירא לחיים ביה והיינו לאחר זריקה שהותר כסר באכילה ושריא. ד) כלגנא היינו לנסוף דכל דבר שהוא חס מלגטן לנסוף. וה"ג לגבי הך איתמא כי אמרה ואני אי אמרת דבעיקרא מתפים הוא לה בקודם הפרה ואסירא ואי אמרת דמיתפקה כלגנא הוא לה כלאחר הפרה ושריא: **מי דמי הפס כי אמר הרי עלי ככסר וכחי שלמים.** אפי' אמרת דכלגנא מיתפים אפ"ה אסור דזכחי שלמים לאחר זריקת דמים מיקדש קדיש ה) דאיתו נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד (ו) דאיכא למימר הכי איתפים כלגנא דאס לא כן מאי אהני דיטריה: **אכל אכא כו'.** ולא דמי כלל ומהכא לא תפשוט: **איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא.** דאמר אע"ג דלאחר זריקת דמים מיקדש קדיש כיון דמלי אכיל ליה חוץ לחומת עזרה בכל העיר אי אמרת ד) כלגנא תפיס ודאי שרי אלא הכי איבעיא ה) לך א) (ודאי) אמרה (ד) לו: **הריני בעיקביך.** וכא בעלה של ראשונה והפר לה אליבא דמ"ד בעל מיגו גייס מהו [מיי ו) אמרינן הא דקאמרה לה הריני בעיקביך ז) בכולי מלתא משמע אס לגזירות לגזירות אס ח) להיפר היפר וכיון דהיפר בעלה לראשונה מיסתריא נמי מכירתה. [והאין בעיקביך משמע בסוף: **או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה.** משמע דמשמע כמו דאמרה הריני נזירה כמותיך עד סוף נזירותיך דהיינו סמוך להפרה דבעל דנזירותה משכה ואחזה עד שהפר לה בעל וכשהפר לה בעל אחזה לה בסוף נזירותה ולעולם מיקמי דליפר לה בעל קאמרה וכי הפר לה בעלה לראשונה אסורה חבירתה: **ס"ס האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס"ד דכי אמר לה הריני בעיקביך** (ה) **כמעיקרא.** מקמי הפרה משמע וקיימא לן נמי דבעל מיגו גייס וכ"ש היכא דאמר בר אמת ולא אמר בעיקביך דמשמע דבעיקרא מיתפים ס"ל אשתכח דכי אמרה לה ואני משמע דמיתפיס עילוה נזירות עד דלימא איהו ואני ולקביל עילוי' נזירות וליפר לה נזירות דידה ולקיים נזירות דידיה הא ט) לאו מיתפים כנדרה אלא כמקמי הפרה אלא לאו ס"מ מדאיהו יכול להפר לה ב) דבכולה מילתא מיתפים והלכך הוא לא מצי מיפר דאי מיפר דאי מיפר אח שלה נמצא מיפר אח שלו. הא אשה אחרת דאמרה לה הריני בעיקביך כיון דהיפר בעל לראשונה איהי נמי מותרת: **לא לעולם.** אימא לך דבעיקרא מתפיס: **והכא.** טעמא מאי הוא דלא מצי מיפר לה לכיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי: **הריני ואת הריני ואמרה אמן מיפר אח שלה.** והאי דאמר לא ואת לא הוי קיום לפי שאין אדם יכול להזיר אח אשתו נזיר: **מפני שאלה נדרו בנדרה.** דמשמע דקאמר הריני נזיר אס אח אח מהא נזירה וכיון דלא אמרה אמן שניהם מותרין: **אביי אמר אפי' תימא** (ו). שניהם (ז) מותרין ולא קשיא ומאי עסקינן בגרייתא כגון דאמר לה הריני נזיר ואת דמשמע דקאמר לה הריני נזיר אס אח אח נזירה והלכך היכא דאמרה אמן שניהם אסורין וכי לא אמרה אמן שניהם מותרין שכן הוא אוזה נזרו בנזרה: ומתניתין

איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי. איכא למיפסט בעיא דרמי מבריתא דלעיל ואין לדחות דמיה זו שכא לחלק ביניהם דוחאי דמו אהדדי: **אמרה** לה הריני בעיקביך. פירוש האשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה לה הריני בעיקביך כאילו אמרה הריני בסופך לשון ואתה תשופטו עקב (בראשית ג) כלומר בסוף דרכך אס אותר אח גם אני אהיה מותרת שלא אקבל עלי נזירות ולא יחול עלי אי דלמא כי מקמי דליפר לה בעלה ואסורה כי בעיקביך יש לפרשו כמו עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' (שם כו) ואפילו אס אותר הראשונה השניה אסורה דכדעתה להיות כמעיקרא קודם שיפר לה בעלה וכשאמרה בעיקביך כאילו אמרה ואני דאמרינן לעיל בגרייתא היא מותרת וחבירתה אסורה דכיון דחל עליה נזירות לא פקע בהתרת הראשונה דבעל מיגו גייס: **ואי** ס"ד כי אמר בעיקביך בעיקרא קמתפיס. ואפילו אותר הראשונה השניה אסורה אע"כ בתמניתין נמי אמאי אינו מיפר לה ליפר לה לידה ולוקים לידיה אלא ס"מ בכולה מלתא מיתפיס ואותה אמרה בעיקביך היא נמי מותרת ואכיכות לשון בעלמא הוא ובע"ל דעת הבעל כי אמר לה ואני דעתיה אכולה מילתא אס אותר היא שגם הוא יהיה מותר ולא יחול הלכך לא מצי מיפר דקאי בלא יחל דברו ואס אמרת והא בתמניתין לא אמר כ"ל ואני וי"ל דהכי מדמי ליה דכי היכי דאשה דאמרה הריני בעיקביך בכולה מילתא ה"נ בעל בכולה מילתא מיתפיס דנהי דוחאי דאיכא בעלמא שאמר ואני דעתו כמעיקרא מפני שאין בידו להחיר ואינו נותן דעתו להחיר אבל בעל שבידו להחיר דעתו להחיר יותר משאר מתפיסים והוי כאילו אמר הריני בעיקביך ודמי לא לעולם כמעיקרא מתפיס ומ"מ אינו יכול להפר הכא כיון דאמר ואני כאומר קיים ליכי דמי אי מתשיל אהקמתו מיפר ואי לא לא: **ורמינהו הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואי לאו שניהם מותרים מפני שתלה נדרו בנדרה.** וקבירא ליה דבעל מיעקר קא עקר ואי יפר לה גם שלו יותר (וקאי) בלא יחל דסבירא ליה לתנא דבריתא דהכי קאמר הריני נזיר אס אח ואפילו לא אמר אח אס ולכך אס אמרה אמן שניהן אסורין והיינו דקפיך אמתני' דקתני כי אמר לה הריני נזיר ואת דמיפר שלה ושלו קיים ואס לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה ולא ג) דינא להיות נזיר אס לא תהיה גם היא נזירה: **אמר** רב יהודה תני. בריש מיפר שלה ושלו קיים כמתני' ג) ותני בריש שניהם אסורין עד שלא יפר ולא כמו שהיינו סבורין מעיקרא שאינו יכול להפר את שלה דהכי דסיפא משמע שתלה נדרו בנדרה דקאמר ואס לאו שניהם מותרין אפ"ה יכול להפר שלה משום דסבירא ליה להאי תנא דבעל מיגו גייס וחזו החידוש דאתא לאשמעינן אבל ריש דקתני אסורים כל זמן שלא הפר אין זה שום חידוש דפשיטא דשניהם אסורין כל זמן שלא הפר: **אביי אמר אפי' תימא** בדקתני בריתא **בגון דאמר ואם** [2] **את דקא תלי נדרו בנדרה מתני' דקתני הריני נזיר ואת משום הכי מיפר שלה ושלו קיים.** [פי'] בריתא כגון דאמר לה הריני נזיר ואס [3] את שתלה נדרו בנדרה כלומר אס את נזירה גם נזירותי יחול [לפיכך] שניהם אסורין ואינו יכול להפר כדמשמע ליה דשניהם אסורין והיינו טעמא לפי שתלה נדרו בנדרה ואס יפר את שלו גם את שלו יתבטל וקאי בלא יחל דסבירא ליה דבעל מיעקר עקר ומתני' דקתני הריני נזיר ואת פירוש שאינו תולה נדרו בנדרה מקבל אנפשיה ממה נפשך ד) ואת פי' שאינו תולה נדרו בנדרה אלא הוא מקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל לה אס גם היא מניא לקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל בתמיה* בגשון שאלה קאמר לה כלומר רוצה את להיות נזירה כמו כן: כאשה

מר זוטרא בריה דרב מרי אמר האי היינו דרמי בר חמא ו) דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבח שלמים מהו כי מתפים אינש ז) בעיקרא מתפים או דלמא בצנגא מתפים מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר זבח שלמים אע"ג דלאחר שנזרק דמו מצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש אבל הכא אי ס"ד בצנגא קא מתפים הא הפר לה בעלה איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי: אמרה לה הריני נזירה בעיקביך מהו הריני בעיקביך בבולא מילתא ושריא או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה ואסירא ת"ש האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי סלקא דעתך כי אמר לה הריני בעיקביך בעיקרא קא מתפים ליפר לה לדידה ולוקים דידיה אלא לאו ש"מ בבולא דמילתא מתפים והלכך הוא דלא מצי מיפר הא אשה דאמרה הריני בעיקביך היא נמי מותרת לא לעולם בעיקרא (ח) מתפים והכא כיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי ואי מתשיל אהקמתו מצי מיפר ואי לא לא: הריני נזיר ואת ואמרה אמן מיפר את שלה ושלו קיים: ורמינהו ט) הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואי לאו שניהם מותרים מפני שתלה נדרו בנדרה: ס"ס האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס"ד דכי אמר לה הריני בעיקביך מעיקרא קא מתפיס ליפר לה לדידה ולוקים דידיה אלא לאו ש"מ בבולא דמילתא מתפיס והלכך הוא דלא מצי מיפר הא אשה דאמרה הריני בעיקביך היא נמי מותרת לא לעולם בעיקרא (ח) מתפיס והכא כיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי ואי מתשיל אהקמתו מצי מיפר ואי לא לא: הריני נזיר ואת ואמרה אמן מיפר את שלה ושלו קיים: ורמינהו ט) הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואי לאו שניהם מותרים מפני שתלה נדרו בנדרה. וקבירא ליה דבעל מיעקר קא עקר ואי יפר לה גם שלו יותר (וקאי) בלא יחל דסבירא ליה לתנא דבריתא דהכי קאמר הריני נזיר אס אח ואפילו לא אמר אח אס ולכך אס אמרה אמן שניהן אסורין והיינו דקפיך אמתני' דקתני כי אמר לה הריני נזיר ואת דמיפר שלה ושלו קיים ואס לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה ולא ג) דינא להיות נזיר אס לא תהיה גם היא נזירה: **אמר** רב יהודה תני. בריש מיפר שלה ושלו קיים כמתני' ג) ותני בריש שניהם אסורין עד שלא יפר ולא כמו שהיינו סבורין מעיקרא שאינו יכול להפר את שלה דהכי דסיפא משמע שתלה נדרו בנדרה ואס לאו שניהם מותרין אפ"ה יכול להפר שלה משום דסבירא ליה להאי תנא דבעל מיגו גייס וחזו החידוש דאתא לאשמעינן אבל ריש דקתני אסורים כל זמן שלא הפר אין זה שום חידוש דפשיטא דשניהם אסורין כל זמן שלא הפר: **אביי אמר אפי' תימא** בדקתני בריתא **בגון דאמר ואם** [2] **את דקא תלי נדרו בנדרה מתני' דקתני הריני נזיר ואת משום הכי מיפר שלה ושלו קיים.** [פי'] בריתא כגון דאמר לה הריני נזיר ואס [3] את שתלה נדרו בנדרה כלומר אס את נזירה גם נזירותי יחול [לפיכך] שניהם אסורין ואינו יכול להפר כדמשמע ליה דשניהם אסורין והיינו טעמא לפי שתלה נדרו בנדרה ואס יפר את שלו גם את שלו יתבטל וקאי בלא יחל דסבירא ליה דבעל מיעקר עקר ומתני' דקתני הריני נזיר ואת פירוש שאינו תולה נדרו בנדרה מקבל אנפשיה ממה נפשך ד) ואת פי' שאינו תולה נדרו בנדרה אלא הוא מקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל לה אס גם היא מניא לקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל בתמיה* בגשון שאלה קאמר לה כלומר רוצה את להיות נזירה כמו כן: כאשה

דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וכל שנגייא דהתם מוכחא דלאחר זריקה (דמיא) (מיירי ומיהו י"ל) דאין זה מדברי רמי בר חמא דאיהו בסתם קא בעי אלא שנגייא דהתם ס"ל דלאחר זריקה קא בעי. ולכך כתבו בבעיא דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וסוגיא דהכא סברה דלפני זריקה קא בעי. וכה"ג אשכחן בבעיא דאומן קונה בשבח כלי דמס' המקבל לענין עובר בבל תלין ובפ' הנגזל קמא מס' לה בענין אחר. וכן בעיא דיש שנוי לצדודות מס' לה תלמודא פ' כצד הרגל בכמה אנפי'. איבא דאמרי היינו דרמי בר חמא ואין לחלק ביניהם ואי אמרינן הכא דבעיקר מתפיס ה"ה בדרמי בר חמא ומבעיא ליה אי אמרה הריני נזירה בעקבך מי אמרינן בעקבך בסופך משמע וכשוהפר לה בעלה גם זאת משמע או דלמא בעקבך הוי כמו בעקרך ראסורה. תא שמע האשה שנדרה בנזיר ושמע הבעל ואמר ואני אינו יכול להפר והשתא ס"ל כיון דביר הבעל להפר הוי כאילו אמר בעקבך כי בו תלוי סוף נדרה. ואי ס"ד בעיקרא ליפר לה לדידה ולוקים דידיה כי בהפרתה לא יתבטל נדרו אלא ודאי בכולא מילתא מיתפיס ואם יפיר לשלה גם נדרו בטל. ורמינהי הריני נזירה ואת ואמרה אמן שניהם אסורים ואם לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרים שלא רצה להיות נזיר אם לא תהיה גם היא נזירה אמר רב יהודה הני בריישא מפר את שלה ושלו קיים. כדתניא כמתני' ואע"ג דסיפא משמע שתלה נדרו בנדרה דאם לא נמרה שניהם מותרים. איבא למי' בודאי תלה נזירותו בקבלת נזירותה הלכך אם לא קבלה עליה גם הוא אינו נזיר אבל אם קבלה עליה לא תלה הפקעת נדרו

עין משפט נר מצוה

מנו א מי' פ"ח מהל' נדרים הלכה טו סמג לאוין רמב:

מנו ב מי' פי"ג מהל' נדרים הלכה [יג] יד סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף נד:

נוסחת הריב"ן

ג) בפיפא: ב) ס"ח בגיגנא וכיריע לנסוף כו': ג) בכ"י מכון כתן נגיון דמיט נאכל אלא לבני ימים ולילה אחד ולאיכא למימר לחכי אתפיס בגיגנא אלא יהא נאכל אלא לבני ימים ולילה אחד אלא הכא ליכא למימר דאתפיס בגיגנא דא"כ מאי אהני דטריה הכ"ל ואח"כ מה"ל אכל הכא: ד) דבגיגנא: ה) [ן: ו) מכו דאמרינן הכי דקאמרה: ז) בכולה: ח) לחיתר לחיתר: ט) לא: י) אמורין:

מוסף רש"י

דבעי רמי בר חמא. בפ"ק דנדרים, הרי עלי כבשר זבחי שלמים. ומוקים התם דמתתא דסיתורא נגיה ואמר זה מה, ואשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני ויפר בעלה לראשונה, אפילו למאן דאמר מיגו גייס כריעי דבעי רמי (ראש"ה בשמו). **בעיקרא מתפיס.** בעיקר אמר שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים אסור (נדרים יא:). **הריני נזירה בעקביך.** הא מילתא היא למרבעי מ"מ מיגו גייס לי אמר כפירוש הריני בעקביך לי שרי בהפרת הראשונה, אבל אסורה אל עליה (ראש"ה בשמו).

פי' הרא"ש

רב זוטרא בריה דרב מארי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים מהו כי מתפיס אינש ר"ת דרב זוטרא בא ליישב דלא תקשי הגך תרתי בריתות אהדדי ומתוך כך תפשוט בעיא דרמי בר חמא ס"ל לרב זוטרא דכולהו תנאי סברי בעל מיעקר עקר כדמוכח בריתא קמייתא מדאינה מביאה עולת העוף ואם שתת יין ונטמאת למתים אינה סופגת את הארבעה ואפ"ה סוברת בריתא בתרייתא דחבירתה אסורה משום דבעיקרא קא מתפיס דאע"פ שהפר לה בעלה. ותפשוט מהכא הא דבעי רמי בר חמא פ"ק דנדרים אם היה לפניו כשר זבחי שלמים לאחר זריקה ואמר פירות הללו כזה מהו. מי אמרי' בעיקר כמו שהיה לפני זריקה קא מתפיס ואסיר או דלמא בצנגא קא מתפיס כמו שהיה עתה לאחר זריקה שנצטנן האיסור והלך לו קא מתפיס. ומהכא תפשוט דבעיקר קא מתפיס. וא"ת אי מיעקר עקר מה בין זה לאומר הריני נזיר ואמר חבירו ואני דאמרינן הותר הראשון הותרו כולן. וי"ל דלא דמי דחכם דעדיף הנדר ע"י חרטה עשה הנדר טעות והוי כאילו לא נדר מעולם אבל בעל שמפר בלא חרטה כיון שאינו עושה הנדר טעות היה נדר באותה שעה ויכולה להתפיס בה. אך גזירת הכתוב שיבטל לה בעלה ולא תפסוג מ' על ששתת יין ונטמאת למתים. וא"ת היכא בעי למפשט מהכא בעיא דרמי בר חמא דהויא לאחר זריקה כדמוכח סוגייא דהתם הלכך שייך למימר כה בדהשתא קא מתפיס. אבל הכא אמר ואני קודם שהפר לה בעלה הלכך מסתבר למימר בעיקר קא מתפיס. וי"ל כיון דמיעקר עקר. איגלאי מלתא דבשעה שאמר ואני היתה הראשונה מותרת והו"ל כמתפיס בכשר זבחי שלמים לאחר זריקה. וא"ת השתא דאמרי' דבעיקרא קא מתפיס א"כ אפי' אמרה ואני אחר שהפר לה בעלה תהא אסורה מידי דהוה מתפיס בכשר זבחי שלמים לאחר זריקה דפשטי' מהכא דבעיקרא קא מתפיס וי"ל דלא דמי דדוראי בשלמים אפי' לאחר זריקה שם זבח עליהם ואיכא למי' דבוותתו להתפיס בעיקרו אבל אשה לאחר הפרה אין שום נזירות עליה והוי כאדם שלא נדר מעולם ואמר חברו עליו ואני: מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר זבחי שלמים אע"ג דמצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש ואיכא למי' דבצנגא קא מתפיס. אבל הכא ליכא למטעי ולמי' דבצנגא קא מתפיס. אבל הכא ליכא למטעי ולמי' דבצנגא קא מתפיס.

מסורת הש"ס

ג) מנדרים יא: ע"ש, ב) (תוספתא פ"ג), ג) ל"ל רלה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' לעולם בעיקרא קא מתפיס והכא: (ב) רש"י ד"ה מר זוטרא וכו' דמס' נדרים ב"ב סוף דף יא ע"ב: (ג) ד"ה מי דמי וכו' ולילה אחד ואיכא למימר דהכי איתפיס בגיגנא דאס לא כן מאי אהני: (ד) ד"ה אימא דאמרי וכו' אמרה לה הריני וכו' נמי מכירתה דבעיקביך משמע נמי בסוף כ"ל והר"ש: (ה) ד"ה ס"ס האשה וכו' בעיקבין בעיקרא מקמי הפרה וכו' עליה נזירות ליפר לה וכו' דידיה דהא לאו איתפיס וכו' והלכך הוא דלא מצי מיפר דליהוי מיפר אח שלה דנמצא מיפר אח שלו: (ו) ד"ה אני אמר אפי' תימא כדקתני שניהם:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה איכא דאמרי וכו' אלא הכי איבעי לך דאי אמרה לה כו' ב) ד"ה מ"ס וכו' אלא לאו ס"מ מדאיהו יכול לאפר לה. אלא הפ"ל דבכולה מילתא מיתפיס והלכך הוא לא מצי מיפר לה וכו' ג) תוס' ד"ה אמר ר"י אמי וכו' כמתניתין ואני מלת ואני נמתק. וי"ב ודקמני: ד) ד"ה אני אמר וכו' אלא הוא מקבל אנפשיה ממה נפשך ואת פי' שאינו תולה נדרו בנדרה אלא הוא מקבל נזירות אנפשיה. תיכנס אלו מן ואת עד אנפשיה נמתק. מ"מ.

הגהות התוספות

1. תיכנס ואותה נמתק ול"ל וכל אשה שאמרה הריני בעיקביך היא כו'. 2. ל"ל אס. 3. ל"ל אס. 4. תיכנס שאאל בתמיה נמתק.

פי' הרא"ש (המשך)

דבעי' למי' ליה למר זוטרא דאע"ג דבעל מיעקר היה חברתה אסורה. דהיכא פשיטא ליה לתלמודא דאי מעקר עקר דחברתה שריא והיה מפרש דודאי מהך בריתא אפשר' דמיגו גייס ופליגא אבריתא דלעיל דה"ק מר זוטרא תפשוט מהכא בעיא דרמי בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים מהו. וס"ל דבעיא דרמי בר חמא הוי מתפיס לפני זריקה ואח"כ נזרק הדם כי מתפיס אינש בעיקר מתפיס כמו שהיה עתה. או דלמא בצנגא מתפיס כיון שיודע שהדם עומד ליזרק וכיון דהוייה הכא דאי מיגו גייס חברתה אסורה ש"מ בעיקר מתפיס שגם היא יודעת שפופה יכולה לבוא לידי היתר ע"י הפרת הבעל. ומיהו קשה דבנדרים ה) משמע

ה) ל"ל משמע דלאחר זריקה מיירי דהא אמר שם כהדיא לאחר זריקה מהו וכל קוניא וכו':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com